

UDENRIGSMINISTERIET

Det talte ord gælder

Tale til brug for udenrigsministeren ved besvarelse af URU alm. del samrådsspørgsmål AB og AC den 29. april 2021

Tak for ordet og tak for samrådsspørgsmålene.

Spørger [Pia Kjærsgaard] har i sit første samrådsspørgsmål [AB] bedt mig om at ”redegøre for regeringens stilling i sagen om børnene i det nordlige Syrien”.

Det gør jeg meget gerne, og jeg ser frem til en god drøftelse af sagen i dag.

Jeg vil allerførst gentage regeringens klare og velkendte holdning til fremmedkrigere.

Der er tale om mennesker, der har vendt Danmark ryggen for i stedet at tilslutte sig Islamisk Stats terrorregime og deres kamp mod vores demokratiske værdier om frihed og lighed. Og **derfor** er fremmedkrigere uønskede i Danmark.

Det har været regeringens helt klare holdning fra dag ét. Og det er det fortsat.

Regeringen ønsker **ikke** at hjælpe fremmedkrigere.

Vi må huske på, at det var fremmedkrigernes **eget** valg at vende Danmark, demokratiet, friheden og ligheden ryggen.

De forældre, som med helt åbne øjne tog deres børn med for at bo og leve hos Islamisk Stat, eller som har fået børn dernede, har givet deres børn den værst tænkelige start på livet. Det er forældrenes valg. Det er forældrenes ansvar.

Men når det er sagt, så vil regeringen gerne se på, om vi kan hjælpe børnene.

---o0o---

Og det bringer mig til det første led i samrådsspørgsmålet, hvor der spørges til, om ”*regeringen [har] aktuelle planer om at hente børnene til Danmark med eller uden deres forældre, og [om] regeringen [har] igangsat et arbejde herom?*”

Som jeg også før har sagt, har vi med meget komplekse sager at gøre. De sager, hvor der er børn involveret, gør ondt. Det tror jeg også, at spørger er enig i.

Situationen i lejrene i det nordøstlige Syrien – og særligt al-Hollejren – er under fortsat forværring. Sikkerheden og sundhedsforholdene er dårlige, og der er omfattende mangel på basale ydelser, herunder medicin, sundhedsydelser og rent drikkevand.

Denne udvikling rammer børnene særligt hårdt. Og derfor har regeringen sammen med Venstre, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Det Konservative Folkeparti og Liberal Alliance indgået en bred politisk aftale om at nedsætte den hurtigtarbejdende tværministerielle 'Task Force Evakuering'.

Aftalen viser, at der er et bredt politisk ønske om at forsøge at hjælpe børnene.

Lad mig understrege, at det fremgår klart af den politiske aftale, at fremmedkrigere er uønskede i Danmark.

Task forcen har derfor fået til opgave at undersøge mulighederne for, at de danske børn kan komme til Danmark **uden** deres forældre.

I task forcen indgår – ud over Udenrigsministeriet – Justitsministeriet, Udlændinge- og Integrationsministeriet, Forsvarsministeriet samt Social- og Ældreministeriet, og andre myndigheder kan inddrages efter behov. Task forcen har fået tilknyttet en referencegruppe med deltagelse af danske civilsamfundsorganisationer.

Konkret skal task forcen afdække, om evakuering af danske børn uden deres forældre på baggrund af en individuel vurdering vil kunne gennemføres på en sikkerhedsmæssigt forsvarlig måde og inden for rammerne af Danmarks konventionsmæssige forpligtelser.

Task forcen har endvidere fået til opgave at udarbejde konkrete modeller for eventuel evakuering, ligesom den vil skulle tage relevante skridt til forberedelse af sådanne evakueringer. Et væsentligt led i task forcens arbejde er således en intensiveret dialog med den kurdisk dominerede lokaladministration i det nordøstlige Syrien om konkrete modeller for evakuering.

Målet med arbejdet er, at børn af danske forældre kan komme til Danmark hurtigst muligt.

I forhold til den videre proces skal task forcens arbejde ligge klar medio maj. Så snart resultatet foreligger, vil regeringen tage initiativ til fornyede politiske konsultationer om den samlede håndtering af de danske børn i lejrene.

---o0o---

I næste delspørgsmål spørges der til, om der er *”overensstemmelse mellem statsministerens og udenrigsministerens linje i sagen?”*

Det kan jeg – ikke overraskende – bekræfte, at der er.

---o0o---

Sidste delspørgsmål fra spørger lyder: *”Hvad er regeringens planer fremadrettet for børnene i Syrien?”*

Som allerede nævnt, har vi at gøre med en meget kompleks sag. Nu må vi lade task forcen gøre sit arbejde og komme med sine forslag til konkrete modeller for, hvordan evakuering af de danske børn kan gennemføres uden deres forældre.

Jeg vil derfor ikke i dag spå om, hvilke konkrete modeller task forcen måtte nå frem til. Vi må afvente task forcen, der lige nu arbejder på højtryk.

Så snart task forcens arbejde er færdigt, vil regeringen, som jeg tidligere sagde, tage initiativ til fornyede politiske konsultationer om den samlede håndtering af de danske børn i lejrene.

Parallelt med arbejdet i task forcen vil regeringen igangsætte tiltag, der på kortere sigt kan medvirke til at forbedre de vanskelige vilkår for børnene i al-Hol- og Roj-lejrene.

Som jeg også sagde indledningsvist, så er situationen i lejrene meget vanskelig. Både sikkerheden og sundhedsforholdene er dårlige, og den fortsatte forværring af situationen i lejrene rammer børnene særligt hårdt.

Sikkerhedssituationen i særligt den største af lejrene, al-Hol, er gradvist blevet forværret, og udviklingen har taget fart siden årsskiftet. Ifølge åbne kilder var der eksempelvis godt 30 drab i hele 2020, mens der allerede i 2021 har været omkring 40 drab.

Som det fremgår af medierne, kulminerede situationen i slutningen af marts, hvor kurdiske sikkerhedsstyrker påbegyndte en sikkerhedsoperation i al-Hol-lejren. Det skete for at forbedre sikkerheden samt imødegå og begrænse den forøgede voldsaktivitet i lejren.

Hvad angår den humanitære situation, fremgår det ligeledes fra åbne kilder, at der ikke er nogen tvivl om, at situationen i lejrene er meget vanskelig for de omkring 63.000 mennesker, der befinder sig i de to lejre, herunder de cirka 40.000 børn.

Det beskrives løbende i pressen af blandt andre hjælpeorganisationer og FN, at sikkerheden og sundhedsforholdene er dårlige, og at der er omfattende mangel på basale ydelser som eksempelvis medicin, sundhedsydelser, sanitet og rent drikkevand. Oven i dette er hele det nordøstlige Syrien – inklusive Roj- og al-Hol-lejrene – for tiden hårdt ramt af COVID-19, og den kurdisk dominerede lokaladministration har gennemført en nedlukning af regionen i et forsøg på at inddæmme smittespredningen.

Udenrigsministeriet følger den humanitære situation i lejrene primært gennem offentligt tilgængelige rapporter fra de humanitære organisationer, men også gennem dialog med vores humanitære partnere, der er til stede i og omkring lejrene, og med den kurdisk dominerede lokaladministration.

Danmark har siden 2017 givet knap 130 mio. kr. i stabiliseringsmidler alene til det nordøstlige Syrien. Og vi har i forbindelse med task forcens arbejde målrettet yderligere 45 mio. kr. til humanitære indsatser i det nordlige Syrien, inklusive i lejrene, med fokus på især forbedring af sundhedsområdet, herunder COVID-19-indsatser, samt på vand- og sanitetsforholdene. Derudover er regeringen i gang med at undersøge, hvorvidt vi kan støtte afradikaliseringprojekter i lejrene gennem en tredjepart. Det er noget, vi har drøftet i Udenrigspolitisk Nævn.

Vi er ved at tilrettelægge de specifikke indsatser i samarbejde med partnere, der allerede arbejder i og omkring lejrene, og er ganske langt i dialogen. Vi mangler primært at afklare, hvordan de danske bidrag kan gøre størst nytte, og forventer, at de sidste brikker i forhold til den humanitære støtte falder på plads snart.

Hvad angår andre tiltag, har regeringen rakt ud til den kurdisk dominerede lokaladministration for at afklare behovene, og vi koordinerer også tæt med vores nærmeste allierede om muligheder for støtte.

Det er vigtigt for mig at understrege, at yderligere tiltag også kan komme på tale.

---o0o---

Og så til det andet og afsluttende samrådsspørgsmål [AC], hvor der ønskes redegjort for, *”hvad har medført, at regeringen nu mener, det måske er muligt at hente børn fra Syrien til Danmark, uden at deres forældre følger med, i modsætning til tidligere, hvor statsministeren har betragtet netop det som en umulighed?”*

Baggrunden for nedsættelsen af task forcen er som nævnt den fortsatte forværring af situationen i lejrene. En udvikling, som rammer børnene hårdt.

Og jeg kan i virkeligheden svare helt kort på spørgsmålet ved at citere fra aftalen om nedsættelsen af task forcen. Her står der, at task forcen skal afdække – og jeg citerer:

”(...) om evakuering af de danske børn uden deres forældre på baggrund af en individuel vurdering vil kunne gennemføres på en sikkerhedsmæssigt forsvarlig måde og inden for rammerne af Danmarks konventionsmæssige forpligtelser (...)”

Citat slut.

Herudover skal task forcen udarbejde konkrete modeller herfor og tage relevante skridt til forberedelse af evakueringer. Målet med arbejdet er, at børn af danske forældre kan komme til Danmark hurtigst muligt.

Jeg vil her gerne gentage, hvad jeg sagde til Dansk Folkeparti under hasteforespørgslen i Folketinget den 3. marts.

Nemlig, at der i helt særlige konkrete tilfælde kan opstå en situation, hvor beslutningen om at yde bistand til at evakuere et barn af en fremmedkriger kan skabe en forpligtelse til også at evakuere barnets forælder.

Det har ikke ændret sig.

Og det er også derfor, at dette netop er et af de spørgsmål, der indgår i task forcens arbejde.

Og jeg kan garantere, at task forcen vender alle sten på vejen. Det gælder også de sten, som allerede måtte være blevet vendt, hvad angår muligheder for at evakuere danske børn, uden mødrene følger med.

---o0o---

Lad mig afslutningsvist endnu en gang gentage, at det fremgår klart af regeringens linje og af den politiske aftale, at fremmedkrigere er uønskede i Danmark.

Tak for ordet.